

Dosarul nr. 2ra-1031/20

Prima instanță: (Judecătoria Edineț) N. Bănărescu

Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) Al. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru

Î N C H E I E R E

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Lupu Tatiana,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Tatiana
împotriva Elizavetei Lupu și Mihalachi Stela cu privire la partajul averii
succesorale,

la cererea reconvențională depusă de Mihalachi Stela împotriva Tatiane
Lupu, intervenient accesoriu notarul public Luca Petru cu privire la declararea
nulității certificatelor de moștenitor legal,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 decembrie 2019, prin care s-a
admis renunțul Tatiane Lupu la apel, s-a admis apelul declarat de Mihalachi Stela
și s-a casat parțial hotărârea Judecătoriai Edineț din 06 aprilie 2015,

c o n s t a ț ă :

La 30 august 2013 Lupu Tatiana a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Elizavetei Lupu și Mihalachi Stela cu privire la partajul averii
succesorale.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 28 mai 1984 a înregistrat
căsătoria cu Lupu Alexei (decedat la 03 ianuarie 2013).

Pe parcursul vieții în comun, prin hotărârea Primăriei or. Edineț din 30
decembrie 1992, i-a fost repartizat apartamentul nr. 2, situat pe str. Alexandru cel
Bun 101, or. Edineț.

La 22 decembrie 1993, apartamentul în cauză a fost privatizat împreună cu
soțul său, devenind proprietari ai acestui apartament pe cote-părți egale.

După decesul lui Lupu Alexei, Mihalachi Stela (fiica) a anunțat-o că tatăl său
i-a testat întreaga averea.

În scopul realizării testamentului din 23 octombrie 2012, precum și a
dreptului său ca soție la rezerva succesorală, la 08 iulie 2013 notarul public Luca

Petru i-a eliberat două certificate cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie a soților, conform căreia îi aparține dreptul de proprietate la ½ din bunurile imobile și mobile și anume: apartamentul nr. 2 cu suprafața de 49 m.p. cu numărul cadastral XXXXX; 1/3 cotă-parte din construcția accesorie cu suprafața de 27,2 m.p., cu numărul cadastral XXXXX; construcție accesorie cu suprafața de 6,2 m.p., cu numărul cadastral XXXXX, situate în or. Edineț, str. Al. cel Bun 101.

La fel, a specificat că încăperea izolată – garaj nr. 44 cu numărul cadastral XXXXX; încăpere izolată – garaj nr. 71 cu numărul cadastral XXXXX, situate în or. Edineț, str. M. Eminescu 6 ”a”, evaluate la prețul de 41 555 lei; autoturismul de model ”Opel Vectra”, anul producerii 1993, valoarea a ½ constituie 12 710 lei.

Potrivit raportului de evaluare a proprietății imobiliare efectuată de Camera de Comerț și Industrie, locuința a fost evaluată la valoarea de piață în sumă de 161 000 lei, iar costul a ½ cotă-parte constituie suma de 85 500 lei.

Pe 08 iulie 2013 notarul public Luca Petru a eliberat reclamantei certificat de moștenitor legal la 1/3 cotă-parte din averea ce a aparținut lui Lupu Alexei

Astfel mamei decedatului (Lupu Elizaveta) a fost eliberat certificat de moștenitor legal a 1/3 cotă-parte din averea ce a aparținut lui Lupu Alexei, iar fiicei Mihalachi Stela, i-a fost eliberat certificat de moștenitor testamentar la 1/3 cotă-parte din averea succesorală indicată în certificatele respective.

Costul total al masei succesorală a constituit suma de 107 105,49 lei, iar 1/3 cotă-parte din această sumă constituie 35 701,83 lei.

Reclamanta a menționat că pentru tratamentul lui Lupu Alexei a fost necesară o sumă mare de bani, iar pentru înmormântarea lui Lupu Alexei, a suportat cheltuieli în sumă de 23 254 lei, a câte 7 751 lei pentru fiecare succesor.

Potrivit calculului pentru medicamente și plecările peste hotare, reclamanta a suportat cheltuieli în sumă de 36 600 lei, câte 12 200 lei pentru fiecare.

În ultimele șase luni pentru dieta specială a suportat cheltuieli în sumă de 2 350 lei, în total 14 100 lei.

Deci, în total pentru medicamente și dieta specială au fost cheltuiți 50 700 lei. Mai menționează că prețul de piață a ambelor garaje le apreciază la 3 600 euro, echivalent a 60 444 lei, în total prețul imobilelor constituie 24 7816 lei, ½ cotă-parte ce a aparținut lui Lupu Alexei, este egală cu 123 908 lei, din care fiecareia dintre părți îi revine a câte 1/3 cotă-parte egală cu 41 302,66 lei.

Reclamanta a solicitat partajarea averii succesorală a defunctului Lupu Alexei între succesori, precum și a cheltuielilor suportate pentru tratamentul defunctului Lupu Alexei și înmormântare în sumă de 50 700 lei.

Astfel a solicitat să-i fie atribuită toată masa succesorală constituită din ½ cotă-parte din:

- apartamentul nr. 22 cu suprafața locativă de 49 m.p., numărul cadastral XXXXX;

- 1/3 cotă-parte din construcția accesorie cu suprafața de 27,2 m.p., cu numărul cadastral XXXXX;

- ½ cotă-parte din construcția accesorie cu suprafața de 6,2 m.p., cu numărul cadastral XXXXX, toate situate în or. Edineț, str. Al. cel Bun 101 și evaluate la suma de 187 372 lei;

- ½ cotă-parte din încăperea izolată – garaj nr. 44 cu numărul cadastral XXXXX;

- ½ cotă-parte din încăperea izolată – garaj nr. 71 cu numărul cadastral XXXXX, situate în or. Edineț, str. M. Eminescu 6 ”a”, toate evaluate la prețul de 60 444 lei;

- ½ cotă-parte din autoturismul de model ”Opel Vectra”, anul producerii 1993, valoarea a ½ constituie 12 710 lei.

- încasarea de la Lupu Tatiana în beneficiul Elizavetei Lupu și Mihalachi Stela a sultei bănești din imobil în sumă de 17 651,66 lei pentru fiecare;

- încasarea de la Lupu Tatiana în beneficiul Elizavetei Lupu și Mihalachi Stela a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, Mihalachi Stela a depus cerere reconvențională împotriva Tatiane Lupu, intervenient accesoriu notarul public Luca Petru cu privire la privind declararea nulității certificatului de moștenitor legal și partajarea averii succesorală. (f.d.4-6 Vol. II).

În motivarea cererii reconvenționale, Mihalachi Stela a menționat că, la 23 octombrie 2012, Lupu Alexei a înregistrat testamentul cu nr. 9008 la notarul public Morea Galina, prin care a dispus ca toate bunurile sale imobile și mobile care în ziua decesului îi vor aparține, le transmite Stelei Mihalachi.

La 03 ianuarie 2013, Lupu Alexei a decedat, iar patrimoniul succesoral al acestuia la momentul decesului era constituit din bunuri imobile și mobile care aparțineau cu drept de proprietate comună în devălmășie cu Lupu Tatiana, și anume: apartamentul nr. 2 cu S-49 m.p., cu numărul cadastral XXXXX, construcția accesorie cu S-27,2 m.p., cu numărul cadastral XXXXX construcția accesorie cu S-6,2 m.p., cu numărul cadastral XXXXX, situate în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, încăpere garaj nr. 44 numărul cadastral XXXXX, încăpere –garaj nr. 71, numărul cadastral XXXXX, situate în or. Edineț, str. M. Eminescu 6/a, autoturismul de model Opel Vectra, anul producerii 1993.

A specificat că pînă la deces, Lupu Alexei a fost grav bolnav și pentru tratamentul său inclusiv în străinătate, în perioada anilor 2008-2012 a achitat pentru medicamente suma totală de 49 700 lei.

La fel, pentru tratamentul în Olanda și Italia a procurat bilete la companiile aeriene în sumă de 2 504 lei pentru zborul spre Roma și 11 166 lei pentru zborul spre Amsterdam.

Totodată, pentru tratamentul peste hotarele țării a lui Lupu Alexei, a suportat cheltuieli în mărime totală de 10 826 euro, pentru procurarea medicamentelor online a achitat suma de 2 748 dolari SUA.

La Centrul diagnostic german pentru serviciile prestate, a achitat suma de 160 de lei, la laboratorul ”SYNEVO” din mun. Chișinău a achitat suma de 332 de lei.

Pentru înmormântare a achitat pentru masa de pomenire suma de 11 000 lei.

La 08 iulie 2013, notarul public Luca Petru a eliberat Tatianeii Lupu certificatul de moștenitor legal nr. 5816, prin care a stabilit cota-parte de 1/3 din averea lui Lupu Alexei.

A invocat că certificatele de moștenitor legal nr. 5816 și nr. 5817 din 08 iulie 2013, eliberate de notarul public Luca Petru urmează a fi anulate, deoarece la determinarea cotelor din rezerva succesorală indicate în certificatele de moștenitor legal nr. 5816 și 5817 din 08 iulie 2013, a încălcat prevederile art. 1505 și 1508 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), fapt pentru care urmează a fi declarate nule.

Mihalachi Stela a solicitat recunoașterea nulității certificatelor de moștenitor legal nr. 5816 și nr. 5817 din 08 iulie 2013, eliberate de notarul public Luca Petru.

Ulterior, Mihalachi Stela reprezentată de avocatul Istrati Vasile a depus cerere de concretizare a acțiunii, în care a indicat la 06 aprilie 2015, de notarul public Luca Petru, i-au fost eliberate certificate de moștenitor testamentar al averii succesore testate de către Lupu Elizaveta.

Dat fiind faptul că în urma decesului Elizavetei Lupu, care i-a testat moștenirea, cota-parte din moștenire s-a majorat, iar cea a Tatianeii Lupu s-a micșorat, astfel urmează a fi declarate nule și certificatele de moștenitor legal eliberate pe numele Elizavetei Lupu Elizaveta la data de 08 iulie 2013 de către notarul Luca Petru, înregistrate cu nr. 5797 și 5799, precum și certificatele de moștenitor testamentar eliberate pe numele Stelei Mihalachi la 08 iulie 2013 de către notarul Luca Petru, înregistrate cu nr. 5798 și 5796.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț din 06 aprilie 2015, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Tatiana.

S-a admis cererea reconvențională depusă de Mihalachi Stela.

S-au declarat nule certificatele de moștenitor legal eliberate pe numele Tatianeii Lupu la 08 iulie 2013, înregistrate cu numărul 5817 și 5816, emise de notarul public Luca Petru.

S-au declarat nule certificatele de moștenitor legal eliberate pe numele Elizavetei Lupu la 08 iulie 2013, înregistrate cu numărul 5797 și 5799 emise de notarul public Luca Petru.

S-au declarat nule certificatele de moștenitor testamentar eliberate pe numele Stelei Mihalachi la 08 iulie 2013, înregistrate cu numărul 5798 și 5796 emise de notarul public Luca Petru.

S-a recunoscut Lupu Tatiana succesori rezervatar la 1/6 cotă-parte din averea succesorală a lui Lupu Alexei, decedat la 03 ianuarie 2013.

S-a recunoscut Lupu Elizaveta succesori rezervatar la 1/6 cotă-parte din averea succesorală a lui Lupu Alexei, decedat la 03 ianuarie 2013.

S-a recunoscut Mihalachi Stela moștenitor testamentar asupra rezervei succesore la 2/3 cotă-parte din averea succesorală a lui Lupu Alexei, decedat la 03 ianuarie 2013.

S-a recunoscut Mihalachi Stela moștenitor testamentar asupra rezervei succesore atribuită Elizavetei Lupu după decesul lui Lupu Alexei.

S-au atribuit în proprietate personală Tatianeii Lupu următoarele bunuri din masa succesorală a defunctului Lupu Alexei:

-apartamentul cu suprafața locativă de 49 m², amplasat în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, nr. 2 număr cadastral XXXXX;

-1/3 din construcția accesorie cu suprafața de 27,2 m² amplasat în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, număr cadastral XXXXX;

-construcția accesorie cu suprafața de 6,2 m², amplasată în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, număr cadastral XXXXX;

-garajul amplasat în or. Edineț, str. Mihai Eminescu 6/A, nr. 71, cu suprafața de 20,1 m², număr cadastral XXXXX.

S-au atribuit în proprietate personală Stelei Mihalachi următoarele bunuri din masa succesorală a defunctului Lupu Alexei:

-garajul amplasat în or. Edineț, str. Mihai Eminescu 6/A nr. 44, cu suprafața de 20,4 m², număr cadastral XXXXX;

-autoturismul de model Opel Vectra, anul producerii 1993, număr de înmatriculare XXXXX.

S-a încasat de la Lupu Tatiana în beneficiul Stelei Mihalachi sulta bănească în mărime de 33 891 de lei.

S-a încasat de la Lupu Tatiana în beneficiul statului suma de 393,45 de lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Mihalachi Stela în beneficiul statului suma de 1 999,31 de lei cu titlu de taxă de stat (f.d.170-171, 174-187 Vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 decembrie 2019, prin care s-a admis renunțul Tatianeii Lupu la apel.

S-a încetat procedura de apel în privința cererii de apel depusă de Lupu Tatiana împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț din 06 aprilie 2015.

S-a admis apelul declarat de Mihalachi Stela.

S-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Edineț din 06 aprilie 2015 în partea ce ține de atribuirea în proprietate personală Stelei Mihalachi a bunurilor din masa succesorală, încasarea sultei bănești de la Lupu Tatiana și încasarea taxei de stat și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-au atribuit în proprietatea personală a Tatianeii Lupu următoarele bunuri din masa succesorală a defunctului Lupu Alexei:

-garajul amplasat în or. Edineț, str. M. Eminescu 6/a nr. 44, cu suprafața de 20,4 m², cu numărul cadastral XXXXX;

-autoturismul de model Opel Vectra, anul producerii 1993, numărul de înmatriculare XXXXX.

S-a încasat de la Lupu Tatiana în beneficiul Stelei Mihalachi sulta bănească în mărime de 123 283,52 de lei

S-a încasat de la Lupu Tatiana în beneficiul statului suma de 2 648,18 lei cu titlu de taxă de stat.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că Lupu Alexei a decedat la 03 ianuarie 2013.

Potrivit Raportului de evaluare nr. 0309998 din iulie 2013 întocmit de Camera de Comerț și Industrie, apartamentul amplasat în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, nr. 2 cu numărul cadastral XXXXX, care aparținea cu drept de proprietate privată lui Lupu Alexei și Tatianeii Lupu, a fost estimat la valoarea de piață în

mărime de 161 000 lei, iar reieșind din certificatul privind valoarea bunului imobil efectuat de Oficiul Cadastral Teritorial Edineț la 18 februarie 2013, valoarea estimativă a bunului imobil – construcție (șură) amplasat în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, numărul cadastral XXXXX constituie 14 875 lei.

De asemenea, instanța de apel a constatat că la 23 octombrie 2012, de către notarul public Luca Petru a fost autentificat testamentul întocmit de Lupu Alexei, prin care ultimul a testat fiicei sale, Mihalachi Stela toată averea sa, bunurile mobile și imobile care îi vor aparține în drept de proprietate în ziua decesului.

Astfel instanța de apel a reținut că succesori legali de clasa I ai averii defunctului Lupu Alexei sunt: soția supraviețuitoare – Lupu Tatiana, fiica defunctului – Mihalachi Stela și mama defunctului – Lupu Elizaveta (care a decedat la 16 februarie 2015).

Potrivit testamentului întocmit de Lupu Elizaveta la 14 mai 2013 și certificatelor de moștenitor testamentar nr. 3211 și nr. 3218 din 6 aprilie 2015, ultima a testat Stelei Mihalachi averea succesorală ce urma a-i fi atribuită conform certificatului de moștenitor legal, după decesul lui Lupu Alexei.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că ținând cont de existența a trei moștenitori legali, cota-parte a moștenitorilor rezervatari Lupu Tatiana și Lupu Elizaveta la rezerva succesorală ar constitui cel puțin $\frac{1}{2}$ din $\frac{1}{3}$ din averea succesorală a defunctului Lupu Alexei, respectiv $\frac{1}{6}$.

Astfel, de către notarul la delimitarea cotei-părți a rezervei succesoriale, nu s-a luat în considerație faptul că masa succesorală constituie $\frac{1}{2}$ din toate bunurile mobile și imobile, sau $\frac{1}{2}$ îi aparține soției supraviețuitoare în drept de proprietate privată după delimitarea proprietății comune în devălmășie, prin urmare cota rezervei succesoriale ce urmează a fi atribuită moștenitorilor rezervatari Lupu Tatiana și Lupu Elizaveta va constitui cel puțin $\frac{1}{6}$ din bunurile ce formează masa succesorală.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că deoarece la eliberarea certificatelor de moștenitor rezervatari emise de notarul public Luca Petru sub nr. 5797, 5817, 5816 și 5799 din 8 iulie 2013, au fost încălcate normele legale privind delimitarea și stabilirea cotei-părți a rezervei succesoriale, corect au fost declarate nule de către instanța de fond, iar ca rezultat al anulării certificatelor de moștenitor legal (rezervatari) emise de notarul public Luca Petru cu nr. 5817, 5816 și 5799 la 08 iulie 2013, întemeiat au fost anulate și certificatele de moștenitor testamentar nr. 5796 și 5798 din 8 iulie 2013 de notarul public Luca Petru și a stabilit moștenitorului testamentar Mihalache Stela cota-parte de $\frac{2}{3}$ din averea succesorală a testatorului Lupu Alexei.

Totodată, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a stabilit cotele părți a moștenitorilor rezervatari a câte $\frac{1}{6}$ fiecare din averea succesorală a defunctului Lupu Alexei și cota parte de $\frac{2}{3}$ a moștenitorului testamentar Mihalachi Stela.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 626-630 din 11 aprilie 2019 valoarea de piață a apartamentului nr. 2 cu numărul cadastral XXXXX, cu teren aferent cu suprafața de 0,014612 ha, amplasat în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, constituie – 250838 lei. La partajarea averii succesorele colegiul consideră necesar de a aprecia costul bunurilor imobile conform raportului de expertiză.

Valoarea de piață a 1/3 cotă-parte din construcția accesorie cu numărul cadastral 4101215.150.02 cu suprafața exterioară de 27,2 m.p., amplasată în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, constituie – 11742 lei.

Valoarea de piață a construcției accesorie cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața exterioară de 6,2 m.p. amplasat în or. Edineț, str. Alexandru cel Bun 101, constituie – 5720 lei. Valoarea de piață a garajului nr. 44 cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în or. Edineț, str. Mihai Eminescu 6/a, constituie – 25400 lei.

Valoarea de piață a garajului nr. 71 cu numărul cadastral 4101208.243.02.071, amplasat în or. Edineț, str. Mihai Eminescu 6/a, constituie – 25000 lei. (f.d.87-113 Vol. III) Valoarea de piață a automobilului Opel Vectra, anul producerii 1993, conform Raportului de evaluare din 08.02.2013 constituie 25420 lei.

Ținând cont de raportul menționat și reieșind din probele prezentate la materialele cauzei, se constată că valoarea masei averii succesorele a defunctului Lupu Alexei este egală cu 172 060 lei, iar deoarece Lupu Tatiana se folosește de bunurile imobile și mobile, urmează a-i fi atribuit în proprietate personală următoarele bunuri din masa succesorală a defunctului Lupu Alexei: -garajul amplasat în or. Edineț, str. M. Eminescu 6/a nr. 44, cu suprafața de 20,4 m², cu numărul cadastral XXXXX și autoturismul de model Opel Vectra, anul producerii 1993, numărul de înmatriculare XXXXX, cu încasarea de la Lupu Tatiana în beneficiul Stelei Mihalachi a sultei bănești în mărime de 123 283,52 de lei (din 172 060 de lei valoarea bunurilor din masa succesorală se deduce 1/6 cotă- parte atribuită Tatianeii Lupu în sumă de 28 676,48 lei și cheltuielile de înmormântare în sumă de 20 101 lei).

La 25 mai 2020, prin intermediul oficiului poștal, Lupu Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurenta Lupu Tatiana, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel, în mod eronat a admis drept probă Raportul de expertiză judiciară nr. 626-630 din 11 aprilie 2019, în condițiile în care, art. 372 alin. (1) din Codul de procedură civilă, stabilește că părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă acestea respectă prevederile art. 119¹ alin. (2), dacă acestea nu au fost reclamate de către prima instanță la cererea participanților la proces sau dacă au fost restituite în mod nejustificat de către prima instanță.

Or, solicitând efectuarea expertizei la faza de judecare a apelului, Mihalachi Stela nu a demonstrat imposibilitatea obținerii acestei probe la judecarea cauzei în fond.

Prin urmare, Raportul de expertiză din 11 aprilie 2019, care a constituit reper pentru reevaluarea masei succesorele de către instanța de apel, este o probă

inadmisibilă.

Astfel prin admiterea unei probe noi, instanța de apel a admis o ingerință nejustificată în securitatea raporturilor juridice.

Cu atât mai mult, în cadrul ședinței instanței de apel, a fost invocată inadmisibilitatea raportului de expertiză în calitate de probă nouă, însă în motivarea deciziei, instanța de apel nu a motivat respingerea argumentului în cauză.

Deci, Curtea de Apel a purces la o nouă evaluare a patrimoniului succesoral, având reper o probă nouă - raportul de expertiză.

Recurenta a invocat în acest sens că aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară, iar admisibilitatea unei probe noi, fără a motiva de ce urmează a fi admisă, reprezintă o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale.

La fel, recurenta a reiterat că instanța de apel arbitrar a evaluat patrimoniul succesoral la suma de 172 060 lei, considerând că cota parte de 2/3 ce aparține Stelei Mihalachi, constituie 143 383,52 lei, iar Lupu Tatiana datorează acesteia o sultă bănească în mărime de 123 283,52 lei.

Or, prima instanță corect a stabilit valoarea patrimoniului succesoral și corect a stabilit sulta ce urmează a fi încasată în beneficiul Stelei Mihalachi.

Prin urmare, modificând hotărârea instanței de fond, cu atribuirea bunurilor Tatiane Lupu, instanța de apel nu a oferit nici o explicație sau o argumentare suficientă ce ar justifica acest raționament, iar concluzia asupra faptului că Lupu Tatiana se folosește de aceste bunuri rezultă din interpretarea arbitrară a probelor.

La 15 iunie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Mihalachi Stela și notarul Luca Petru conform avizelor de recepție (f.d. 210-211 Vol. III).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 24 decembrie 2019, iar la 07 februarie 2020, în adresa părților a fost expediată decizia motivată a instanței de apel (f.d. 183 Vol. III).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 25 mai 2020, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de

fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Lupu Tatiana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Lupu Tatiana
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru